

Leerrede over Zondag 51 van de Heidelbergse Catechismus, uitgesproken op Zondagmiddag 11-10-1959 te Schiedam door ds. H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 105: 5 en 6

Lezen - 1 Joh. 1 en 2

12 Artikelen des Geloofs

Doop.

Gaan we dan eerst over tot het bedienen van de Heilige Doop.

Lezen formulier:

Toespraak.

We zijn mensen die van nature onbekwaam zijn tot enig geestelijk goed, gelijk we onder elkander daar nog over gesproken hebben. De Doop is een instelling Godes, daarvan lezen wij niet, dat Abram, noch één der heiligen, noch in het Nieuwe Testament van de discipelen, een gebed hebben gedaan om een sacrament der Besnijdenis of des Doops. Het is Gods vrijmachtig welbehagen, en Christus' ordinantie en instelling, om ons door de Doop te verzekeren van Zijn waarachtige trouw en van Zijn liefde. In het sacrament des Doops biedt God ons als de genadehand aan. Hij wil onze God en ons zaads God zijn. Dat is toch geen kleine zaak! Dat wil God in de Doop bevestigen en bekrachtigen. Want het is een teken en een zegel van dat Nieuw Verbond, dat Verbond der genade. Dus als jullie belangen hebben voor jezelf en voor je zaad - in het besef wat een ernstige tijd het is waar we in zijn - dan mag je in vrijmoedigheid niet alleen God inroepen en Zijn genade en Zijn Geest om daardoor verlicht te worden, maar dan mag je ook de Doop gebruiken als een pleitgrond, dat die Majesteit het Zelf heeft ingesteld als teken en als zegel van Zijn genade. Het is een eenvoudig versje:

Opent uwen mond;
eist van Mij vrijmoedig,
op Mijn trouwverbond;

het is zo veelzeggend dat we daarop mogen pleiten:

Al wat u ontbreekt,
schenk Ik, zo gij 't smeekt,
mild en overvloedig.

Maakt er dan 't gebruik van. Pleit op de Doop en wees met Uw zaad aan de deur bij God. Dat het dan niet alleen zij, dat ge nu in de Doop tot Hem uittreedt om te ontvangen voor Uw zaad het teken en het zegel der genade, maar wordt en wees een bekende aan de deur, aan de troon bij God, om het goede daar te zoeken. Dan zult ge ervaren, als ge dat doet, dat ge door Zijn gunst wordt geleid en zegen en gerechtigheid van die God, de God des heils, moogt ontvangen. Dat Hij u daartoe rijkelijk toeschikke van Zijn Geest en genade, tot dat einde om eenmaal vrijmoedigheid te mogen hebben voor Zijn aangezicht, als uw loopbaan zal geëindigd zijn, zeggende: hier zijn wij en het zaad dat Gij ons genadig schonk, tot eeuwig dankzegging aan Zijn Majesteit en goedheid.

Dat zij zo.

Adriana; ik doop u in de Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Amen.
Pieter, ik doop u in de Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Amen.

Staande gezongen: Ps. 134: 3 Dat 's HEEREN zegen op u daal;

Eindigen we dan met dankzegging (het formulier gebed).

Leerrede.

Het onderwerp waarvoor wij uw aandacht een ogenblik vragen vindt u in de 51e zondagafdeling van de Heidelbergse Catechismus, vraag en antwoord 126, waar wij lezen:

Welke is de 5e bede?

Antw.: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren". Dat is: Wil ons, arme zondaren, al onze misdaden, en ook de boosheid, die ons altijd aanhangt, om des bloeds van Christus' wil niet toerekenen, gelijk wij ook dit getuigenis Uwer genade in ons bevinden, dat ons ganse voornemen is, onze naaste van harte te vergeven.

Waarlijk, deze 5e bede is van een zeer verheven, uitgebreide en grote inhoud.

Het voorwerp, of voorwerpen waarvan hier sprake is en waarvoor wordt gebeden zijn: de schulden die wij maken door de zonden.

De tweede zaak welke in deze bede vervat ligt is: hoe de gelovige daarmee aan de troon bij God werkzaam is, zoekende de vergeving derzelve.

We zullen dan eerst een ogenblik bij het voorwerp, bij de zaak zelf stilstaan, namelijk de schulden. We weten dat de Schriftuur, zowel in het Oude als het Nieuwe Testament, veelvuldig daarvan spreekt - te veel om dat alles op te sommen -, dat 't de zonden zijn waardoor wij ons schuldig maken voor Gods heilig en vlekkeloos aangezicht. Immers is toch dit de zaak, waar wij steeds van moeten uitgaan, dat die aanbiddelijke Majesteit alles geschapen heeft om ZijnZelfs wil; dat is tot eer en tot verheerlijking van Zijn Majesteit. In die eer en verheerlijking van Hem ligt in de eerste plaats vervat de gehoorzaamheid. Laten we dat nooit uit het oog verliezen.

Want God had de mens goed en oprecht en naar Zijn evenbeeld geschapen, in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid, waarvan Hij sprak, dat al wat Hij gemaakt had, zeer goed was. Ook stelde Hij in Edens hof de boom der kennis des goeds en des kwaads, zeggende: Van alle bomen des hofs zult gij vrijelijk eten, maar wanneer gij eten zult van die boom dan zult gij de dood sterven. Zo verbond die Majesteit Zijne redemachtige schepselen aan Zich door die band der gehoorzaamheid. Dus op ongehoorzaamheid volgde de zonde.

Nu vinden we vanaf Genesis 3 tot aan het laatste vers des Bijbels in de Openbaringen steeds dat de zaak waar of het over gaat, is: gehoorzaamheid. Dus onderwerping aan de wil Gods en aan Zijn bevel. Daarom: de zonde is ongehoorzaamheid, is overtreding van Zijn reine wil en van Zijn Goddelijke Wet, en dat wordt genoemd dat wij ons schuldig maken. Nu worden de schulden ons ópgelegd. We zeggen dat daarom, omdat de mens nogal eens geneigd is om zo te handelen, dat men met schrik en vrees soms ziet op bepaalde eigenschappen van ons karakter - de één is driftig, de ander heeft andere kwade eigenschappen - en dan staren wij op die ene zaak: dat ik nu zó ben. Maar dat is de bedoeling, het oogmerk van God niet, om te zien op dié of dié of dié zaak of karaktertrek, maar dat wij eens acht zouden slaan op de staat van ons hart. Die Majesteit vraagt van ons gehoorzaamheid! Dus eerbied voor Zijn Woord en

Leer, waardoor Hij Zijn wil aan ons heeft geopenbaard en bekend gemaakt. Dat is dus de grote zaak waar het steeds over gaat.

Wij willen eer dat we verder gaan nog even dit er tussenvoegen. Wij vinden in de profeten, en inzonderheid bij de kleine profeten, nog apart gewag gemaakt van ongerechtigheid. Let daar eens op met bijbel lezen, bijvoorbeeld over de gouden kalveren dienst. Dan is daar geen sprake van zonde, van schulden, maar van ongerechtigheid. Bij nader inzien blijkt dat God daar bedoelt, dat er zonden waren, die zodanig ingeburgerd waren dat men daar niet eens meer acht op sloeg dat men in overtreding was, in ongehoorzaamheid Want men diende toch God! Men bracht toch de offeranden aan! Feitelijk moest dat wel geschieden te Jeruzalem, maar daar was die scheuring des rijks gekomen. Daarom had het hoofd van de staat, koning Jerobeam, die gouden kalveren geplaatst, zodat men niet die grote reis behoefde te maken en over de grenzen te gaan, tot Rehabeam. Dus het doel heiligt het middel. Het was om een eenheid te vormen, zodat er geen nieuwe scheuringen zouden komen en geen beroeringen. Dus dat er rust en vrede zou wezen in het rijk. Maar God noemt dat: ongerechtigheid, ingeburgerde zonden. Men was dat zo gewoon, waardoor men er geen last van had, dus zelfs niet eens meer wist: wij zijn de ongehoorzamen, want God heeft ons anders bevolen. Wij moeten onze offeranden te Jeruzalem brengen. Wij moeten op de hoge feesten niet verschijnen te Bethel, maar te Jeruzalem. Zo ver was men daar dus van af geweken.

De zaak is dus zó geweest dat Israël op zich de ene schuld over de andere heen laadde, dag in, dag uit, jaar in, jaar uit. Zij hadden geen besef dat zij bij God diep in de schuld stonden.

Daarbij zullen we nog een tweede zaak noemen. Onder Jerobeam heerste er een grote opbloei in het rijk, een ongemene welvaart en men kon elkander vragen: Hoe gaat het? De één voor de ander kon zeggen: " 't Gaat goed hoor", want de welvaart was algemeen. De rijkdom nam dermate toe dat men in elpenbenen bedsteden sliep, dus als koningskinderen. De wijn die dronk men uit gouden schalen. Er was immers toch genoeg. Er was rijkdom en overvloed. Maar dan lezen we bij Amos dat zij de armen des lands verdrukten. En hoe waren die zaken? In overtreding van het Woord en het gebod van God. Men maakte schulden, het was zó ingeburgerd, dat men er geen last van had. Men zag en merkte het niet eens. Wij zeggen dat vooraf tot opscherping.

Nu komen we tot de zaak zelf. Hier leert de Heere Christus Zijn gemeente bidden: "Vergeef ons onze schulden". Dus een bede voor zichzelf en tegelijkertijd een bede voor elkander. Schulden, dus in meervoud. Wat doet nu de Derde Persoon, de Heilige Geest, in de huishouding der Goddelijke genade? Die gaat de zondaar overtuigen van zonden, van gerechtigheid, van oordeel. Die gaat de zonden dermate open brengen, dat men in overtreding is van de Heilige Wet Gods, dat men gaat zien: ik ben in ongehoorzaamheid vanaf mijn geboorte tot heden toe. Ik heb een gans verdorven hart, en in dat hart woont; dat als God zegt: "Gij zult niet", er in mijn hart woont: ik wil wel; en wat God gebiedt, dat willen wij niet. Dat staat recht tegenover elkander. Opdat wij dus zouden zien dat ons leven krachtens onze afkomst is: een in zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren zijn; dus een in overtreding zijn van de Heilige Wet Gods. Vandaar spreekt ook onze Catechismus: "En maken ook de schuld nog dagelijks meerder". De overtredingen, de zonden, die maken ons schuldig voor God, aan Zijn Woord en die schulden worden ons opgelegd.

Nu is het van die aard, dat wij de schulden die wij maken, zelf niet kunnen betalen. Dat gaat niet, noch met deugden, noch met plichten, noch met kerkgaan, noch met formaliteiten. Maar aan onze allerbeste werken kleven nóg de zonde aan, en kunnen daarom Gode niet behagen. Nu heeft het Gode echter behaagd om Zijn Zoon te geven tot een verzoening van de zonden,

en tot weder aanneming ten eeuwigen leven, daar Hij voor de schuld en de zonde heeft betaald en eeuwige gerechtigheid heeft teweeg gebracht. Dus voldoening geschonken heeft aan alle eis van Wet en Recht. De Koning leert ons dus, dat wij de gehoorzamen zouden worden, bij aanvang en bij voortgang. Daar God in Zijn Zoon ons de verzoening predikt, dat wij de verzoening van onze zonden, de vergeving van onze misdaden, van al onze schulden, dat wij die zouden zoeken waar die is. Dat we daarmee naar God onze toevlucht zouden nemen: Vergeef ons onze schulden. Dat is dus de zaak waar het over gaat: ik sta bij U in de schuld! God, ik ben een ongehoorzame, een overtreder van al de heilige geboden, in gedachten, in woorden en in werken. Opdat er geen rust zou zijn voor en aleeer er vlakke is en waarachtige vergeving van onze schulden. Laten we daar wel op letten, dat dát de kern is van de evangelieleer.

We zullen niet te breedvoerig spreken over de vergeving der zonden. Daar hebben we al een keer over gesproken toen 't ging over dat artikel: "Wat gelooft ge van de vergeving der zonden?" En over: "Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?" Dus wij spreken nu slechts alleen over dat de Heere Christus Zijn gemeente heeft leren bidden om de vergeving van zonden en dat dat eigenlijk de kern van de zaak is waar het over gaat. Daarom vinden we ook in het Kort Begrip nog in vraag en antwoord 40, 41 en ik meen van 42, dat Christus Zich een gemeente vergadert, en dat doet Hij door Zijn Geest en door Zijn woord, en dan staat er nog, welke weldaden Hij Zijn gemeente schenkt. Die gemeente wordt verrijkt met de vergeving van zonden en het eeuwige leven. Dus waar het woord recht wordt gepredikt, en waar zondaars aan moeten nemen dat woord, dat zij in de schuld staan, zich door dat woord laten leiden, daar verbindt God aan: de vergeving van schulden, de vergeving van zonden.

We zeiden dan dat het de kern van de zaak is waar het over gaat. Het is dus niet zó gesteld in de kerk en in de gemeente Gods, dat daar wel een 'hoopje' is dat de mens zalig kan worden, en dat daar wel een 'hoopje' is op de vergeving der zonden. Neen, expres hebben we gelezen het 1e en het 2e hoofdstuk van de 1e brief van Johannes. Een ieder heeft kunnen horen hoe dat God door Zijn apostel Johannes over die zaken spreekt, dat indien we zeggen dat we geen zonden hebben, dat we ons bedriegen, dat we een leugenaar zijn. Maar indien we onze zonden belijden, dat God ze vergeeft. Dat Jezus Christus zulk een grote Voorbidder is. Kinderkens, indien wij gezondigd hebben, wij hebben een Voorspraak bij den Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige.

Dat Hij een verzoening is voor onze zonden en niet alleen voor de onze maar ook voor de zonden der gehele wereld, waarin dus begrepen ligt, dat er zulk een onnoemelijke ruimte bij God is dat, al is 't bij ons een wereld van ongerechtigheid, dan is er nog verzoening.

De Roomse leer en wat onder het protestantisme door gaat dringen, namelijk dat hier geen zekerheid is, is tegen de bijbel. Daar hebben de hervormers zich tegen gekant. Die hebben beleden dat hier wordt gekend, gelijk we ook zingen uit Ps. 36:

Hier wordt de rust geschonken;
Hier 't vette van Uw huis gesmaakt;
een volle beek van wellust maakt
hier elk in liefde dronken.

Laten we wakker zijn, hoor, want heel de boel is aan het verroomsen. Laten wij bedenken dat ons wordt gepredikt het volle Evangelie van de gekruiste Christus, om te worden de gehoorzamen aan het Evangelie van Christus, en te zoeken de vergeving van zonden. Want hoevelen zullen er niet stranden, menende in te gaan en niet te kunnen! We kunnen niet ingaan met: en ik ben wel eens geweest, en ik heb wel eens een vers gehad, en wel eens een verandering, en 't één en ander. Hoe maken we 't met onze schulden? Hoe is het daarmede?

Bedenkt dan wel dat Hij Die het Hoofd is der kerk heeft leren bidden: "Vergeef ons onze schulden." Die wil dat als Hoofd! Hij zegt niet: daar draag Ik wel zorg voor, Ik ben Hoofd der kerk, Ik ben Zaligmaker, dus Ik draag wel zorg voor alles, ge hoeft u niet zo druk te maken. Maar Hij wekt een ieder persoonlijk op dat ze aan de deur bij God zijn met al hun kwaad, als de ongehoorzamen. We bedoelen daar dus mee dat we bij God aan de deur zouden wezen, aan Zijn genadetroon zoals we zijn. Laten we geen vroom gezicht zetten, maar laten we eerlijk voor de dag komen. Dat we niet anders willen zijn, dan zoals het in waarheid is. In de 32^e Psalm lezen we:

Toen 'k zweeg, en U mijn ongerechtigheden,
weerhouden door de vrees, niet heb beleden,
verouderden mijn beend'ren door geklag,

Maar dan in het volgende vers, vinden we van herstelling, daar vinden we:

'k Bekend, o HEER, aan U oprecht mijn zonden;

Voelt een ieder niet aan welk een ruimte daarin ligt, als een verbreking van banden, om eens eerlijk voor de dag te komen: hier is een zondaar, hier is een schuldenaar, hier is één die niet deugt. Ja. Dat is de zaak waar 't over gaat: onze zonden, onze schulden.

Laten we nu daarop letten hoe de onderwijzer verder gaat naar de inhoud en de bedoeling, namenlijk: Wil ons, arme zondaren, al onze misdaden en ook de boosheid, die ons altijd aanhangt, om des bloeds van Christus wil niet toerekenen. Wat treedt hier op de voorgrond? De zonden zijn er, maar er is ook de arbeid van Christus, opdat God ons de zonden niet toerekene, om des bloeds, om des arbeids van Christus wil. Dan is dat de pleitgrond om de uittredende te zijn met alles wat we bij ons hebben. Vooreerst geldt dat tot onze bekering en rechtvaardigmaking, om voor het eerst te ontvangen vrijspraak van onze schuld en van onze straf. Want die vrijspraak geschiedt alleen op grond van het feit dat God ons gaat aanzien in het bloed van Christus, in Zijn arbeid. Wanneer gaat Hij ons aanzien? Als er een volkomen vlakke is, dat we niets meer op God tegen hebben, dat we afleggen al onze tegenstand en ongehoorzaamheid, en de gehoorzamen worden aan het Evangelie van Christus. "Want wanneer zij zich schuldigen kennen zal Ik aan Mijn verbond gedenken."

Het is bekend van Luther dat hij een student had die ziek was en op sterven lag. Hij werd ontboden en ging er heen en onderhield hem over zijn zonden En over zijn geval. En toen hij uitgepraat was vroeg hij: "Mijn zoon, hebt ge nog iets te zeggen? " En gelijk in die dagen de manier was dat leerlingen de onderwijzers vader noemden, zei die ook: "Ja, vader, hier ligt een door schuld verscheurd gemoed, maar 't is ook besprengd met Christus' bloed, wat door 't geloof de schat van 't liefdehart Gods in zich omvat." Luther vroegde niet: Hoe is dat gegaan, vertel me dat eens, ik wil eens weten. Neen. De kern van de zaak die was: een door schuld verscheurd gemoed. Een los moeten laten van z'n eigen werken. D'r was alleen over gebleven wat hier genoemd wordt: bloeds Christi' wil. En van daaruit kuste hij hem op de met spruw bedekte lippen en zei: "Vaar dan wel, mijn zoon; tot d'overzij van 't graf." Dat is zuiver naar Gods Woord, naar Oud en Nieuw Testament. Zo worden de zonden vergeven op grond van Christus' arbeid. Maar eerst moeten we de schuldigen zijn.

Ik wil er nog dit bijvoegen. Laat ook niemand zo zijn: ja, maar ik heb al zo dikwijls van de liefde van God ervaren, en daaruit hoop ik wel dat alles terecht zal komen. Laten we ons niet

gaan gronden op: ik ben geweest. Maar bedenken: wij moeten, om voor God te verschijnen een vlakke boel hebben; de zonden moeten ertussenuit.

Daar was eens iemand die in overtreding geweest was met de wetten des land en moest voor de rechter verschijnen. Op reis kreeg die persoon een ongeluk en kwam in het water terecht. Daar was juist een rijtuig, en daar sprong een mijnheer uit. Ook de koetsier hielp mede en ze brachten die man op 't droge, namen 'm mee naar de stad, gaven 'm droge kleren, voorzagen 'm van een goede maaltijd. Toen hij voor het gerecht moest komen, ziet hij tot zijn grootste verbazing dat die mijnheer die hem uit het water had gehaald en droge kleren had gegeven, de rechter was. Hij dacht: daar kan 'k een meevaller mee opdoen, want da's een erg goeie man. Die zaak die werd behandeld en hij werd prompt veroordeeld voor zoveel maanden gevangenisstraf. Hem werd gevraagd of hij nog iets in te brengen had, toen antwoordde hij dat hij een grote teleurstelling had opgedaan. Want dat hij de persoon was die de rechter de vorige dag uit 't water had gehaald. Die man knikte, dat wist hij nog wel. Hij zei: kijk eens, wat ik die middag deed, was mijn christenplicht, maar wat ik nu doe, doe ik krachtens de wetten des lands; ik moet de wet hooghouden. Die moest hij verdedigen. Daar kwam geen vriendjespolitiek aan te pas, daar gold de wet.

Alzo heeft een ieder persoonlijk nodig te zoeken de vergeving van zonden, als een schuldige, als een overtreder, een ongehoorzame. Wanneer men bij God in de schuld komt, daar wordt men vrijgesproken van schuld en straf, en verkrijgt men een recht ten eeuwigen leven, op grond van den arbeid van Christus. Hebben we genade en aanneming bij God verkregen, is daar bij ons gewrocht verzoening door voldoening, dan geldt dat een kind Gods leert kennen dat op z'n best genomen een nieuw mens in een oud woont. Een kind Gods krijgt nooit bekeerd vlees; die zal hier moeten blijven huizen in een lichaam der zonden en des doods. Wat wordt nu het geval? Als wij dat door de verlichting van de Heilige Geest leren kennen, gaan we met een Paulus aan het roepen: "Ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam der zonde en des doods."

Nu is er in deze geesteloze tijd - dat is al van jaren en jaren, al van voor de oorlog - ook dit te bemerken dat wanneer kinderen Gods soms vastlopen: ik ben een overtreder, de zaak is fout, daar is geen vlakke, ik ben de schuldige; men teruggrijpt naar de bekering; ik heb toch genade en aanneming verkregen! Maar dat is niet wat de Heere Christus bedoelt. Want dat past een bekeerde niet, dat hij zichzelf de zonden gaat vergeven omdat hij bekeerd is. Maar dat hij nauw acht slaat: dat de minste zonde teweegbrengt dat we Gods vriendelijk aangezicht, Zijn gunst moeten missen, en komen in de duisternis. De zonden zijn verblindend. We komen in ellende. De Heere Christus bedoelt dat wij zouden bidden: "Vergeef ons onze schulden." Dat wij dus niet zelf met onze schuld gaan handelen, met terug te grijpen naar onze bekering, met terug te grijpen naar Christus, Die me genomen heeft, en zó gaan redeneren: oh die zaak zit wel goed, ook de overgebleven zwakheden zijn wel door Zijn lijden en sterven bedekt. Nee, dat is niet Christus bedoeling. Zijn bedoeling is dat de zonden en de ongerechtigheden ons leed doen, dat wij belijden: ik ben een ongehoorzaam kind, ik ben een verdorven kind, ik ben een zondig kind, één die niet deugt, en de zonden gaan bekennen en belijden voor Zijn Majesteit. Wat zal dan het geval zijn? Dit: daar een kind Gods zich moet onderwerpen zondaar te zijn, daar zal gaan rijzen de arbeid van Christus. Daar zal gaan rijzen Zijn Persoon. Daar zal Zijn bloed zulk een onnoemelijke waarde gaan verkrijgen, dat er voor de dag komt de hartelijkheid omtrent den Heere Christus, omtrent Zijn gezegend werk. Dan gaat het hart in liefde gloeien: Heere Jezus, het zijn mijn zonden waardoor ik in ellende zit, maar Gij zijt de verzoening voor de zonden; Gij zijt tot wederaanneming ten eeuwigen leven, Uw bloed, Uw arbeid, dat heeft waarde. Zo bestaat hun bekering, ook na de rechtvaardigmaking, in een hartelijk leedwezen dat ze God door de zonden vertoornen, om die hoe langer hoe meer te haten en te vlieden; waaruit ze bidden en met hun zaken aan den troon van God zijn, Jezus

Christus eren, hulden, lieven en erkennen, dat alleen Hij, Hij, Hij alleen de Persoon is waar ze met al hun ellende moeten terecht komen, en door het bloed van Hem alleen verzoening en aanneming bij God kunnen verkrijgen.

We lezen van die godzalige koning Josia, dat hij las of hem voorgelezen werd uit het Wetboek, daaruit merkte hij hoe groot de zonden waren van Juda en Jeruzalem. Ik heb van de week nog in een sanatorium een vrouw bezocht. Ze was de dood nabij, maar zij had het er ook over dat haar zonden veel te groot waren, en dat ze te lang gezondigd had. Ik heb toen gezegd, dat Josua door het lezen van het Wetboek daar juist eens achter kwam hoe diep, diep schuldig hij en zijn volk waren. En in plaats dat hij de zonde heeft zoeken te camoufleren en te verminderen, heeft hij het aangenomen zoals 't uit de Wet voor de dag kwam. Hij heeft toen zijn klederen gescheurd, zijn hart was week geworden, en hij heeft voor het aangezicht des HEEREN geweend. Toen heeft hij van de hoogsten van staat gezonden naar de profetes Hulda, om de mond des HEEREN raad te vragen. En wat bleek? Dat het oordeel over Juda en Jeruzalem vast stond, maar des HEEREN woord was: "Omdat uw hart week geworden is, en gij u voor het aangezicht Gods vernederd hebt, en uw klederen gescheurd, en geweend voor Mijn aangezicht, zo heb Ik u ook verhoord, uw ogen zullen al dat kwaad niet zien

Laten we nou eens eerlijk zijn: als onze kinderen fout gedaan hebben, en ze komen terug en ze belijden het en zeggen: ik heb fout gedaan; en bekennen eerlijk wat ze gedaan hebben, wat doe je dan als vader en moeder? Ga je dan zeggen; ziezo, nou weet ik het precies, je heb 't nu zelf gezegd, we zullen eens even straf toepassen. Neen, maar dan wordt het hart van vader en moeder bewogen; daar is een kind die komt met z'n kwaad en verkeerdheid naar zijn ouders en belijdt dat. Die worden er door verblijd. Die praten er over en vergeven dat kind. Zal dan die Vader van alle barmhartigheid dat niet doen? Ja toch zeker! Zo wil Hij dat Zijn kinderen steeds bij Hem komen met al hun fouten.

Nu volgt hier nog een tweede, en wel: "Gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren." Daar tekent de onderwijzer bij aan: "Gelijk wij ook dit getuigenis Uwer genade in ons bevinden, dat ons ganse voornemen is, onze naaste van harte te vergeven." Wat brengt nu de liefde van Christus, wat brengt de genade met zich? Toch dit: dat het hart wordt vernederd en wordt vertederd. En dat het geloof Christus en Zijn werken omhelst. We kunnen wel zeggen dat het geloof en de heiligmaking als tweelingen zijn. Hetzelfde doel en einde: de hulding van God! Dat geloof omhelst Gods liefde en Christus' zondaarsmin. Die genade brengt met zich, omdat het geloof ook een heiligende genade is, dat wij onze naaste van harte vergeven. Een kenmerk der waarachtige genade, die in het hart gewrocht is, is dat wij degenen die ons misdaan hebben van harte vergeven. Dat sluit niet in dat we kwaad goed heten. Helemaal niet. Want daar ziet dit in het allerminst niet op. Wat fout is, dat is fout. Maar vergeven is dit: de oprechtheid des harten tegenover elkander, en bekennen dat wij zelf ook zondaren zijn. Daar sprak Petrus van: tot hoeveel reizen men dat moest doen. Tot zevenmaal? Maar dan is Jezus' woord, dat wanneer iemand komt en belijdt: ik ben schuldig; wij geen zeven, maar tot zeventig maal zeven maal zullen vergeven.

Wat zien we dus? Dat de gelovigen hier een zeer, zeer grote les krijgen te leren, om uit de genade Gods te zoeken en datgene te putten dat hij over de aarde kan gaan in vlakke voor God, maar ook met de naaste. Dat zijn geen zaken die op onze eigen akker groeien, maar is vrucht der waarachtige genade in het hart, is vrucht van de heerschappij van de leer van Christus. Is het dan niet uitnemend dat Christus leert bidden: "Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren?"

't Is een zeer groot stuk, waar we de hoofdpunten en de hoofdzaken van hebben behandeld. Dat God door Zijn Heilige Geest ons het verstand verlichte, bij aanvang en bij voortgang. Er staat hier bij in de catechismus: ons arme zondaren. Ons dan alzo verlichte dat we zien dat we

zondaren zijn en doodarm. Dat we dat leren bij j aanvang, bij de voortgang, dat we dat leren tot onze laatste snik, opdat wij Christus steeds behoeven als enige zaligheid, als de ene en enige vergeving voor al onze zonden. Weten we niet van onze zonden, van onze verloren staat, van schuld, bedelt God om het te leren kennen, dat we overtuigd worden van onze zonde. Weten we ervan bij aanvang, zoekt dan bij Hem om het verder te leren kennen, om nog eens te vallen als een verslagene op het slagveld van vrije genade. In zoverre we genade hebben verkregen en weten wat een rijkdom er bij God is, dan moeten we daar steeds weer terecht komen als één die in zichzelf niet deugt, om alles te zoeken uit de genade. Dat dan de kennis van de liefde Gods en Christi ons opwekke tot dat einde, ja dat ook onze doop ons daartoe opwekke.

Immers is de doop het sacrament van de afwassing der zonden en de inlijving in de gemeente van Christus. Het is gelijk als één van de hervormers zei - naar aanleiding van wat daar voorkomt in het gebed van het formulier van de doop over de zondvloed -: dat bij de zondvloed veel kwaad ten onder is gegaan, maar door de doop, die daardoor mede wordt beduid en voorgesteld er nog veel meer zonden zijn ten onder gegaan en weggespoeld. Hij bedoelt daarmee niet dat de doop zaligmakend is, maar hij bedoelt, wat door de doop beduid werd, de vergeving van zonden door het bloed en de Geest van Christus, dat dát zo overvloedig is, dat daardoor meer kwaad vernietigd is als met de wateren van de zondvloed.

Dat God dan, Die rijk is in goedertierenheid ons toeschikke die genade die we behoeven tot een recht en een waardig betrachten van de lere Christi, om de zegeningen te mogen wegdragen, en die vrede te mogen ervaren zoals die is uit God, en dat in en door Jezus Christus, de Name Góds tot eer, tot dankzegging en heerlijkheid.

Amen.

Slotzang.

Zingen we tot slotzang uit de 56e Psalm, en het 5e vers.

Zegen.

Gaat dan heen in vrede en ontvangt den zegen des Heeren:

De HEERE zegene u, en behoede u! De HEERE doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig! De HEERE verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!

Amen.